

TOIMINTASUUNNITELMA TOIMINTAKAUDELLE 2020-2021

YLEISTÄ

Yhdistys toimii sääntöjensä mukaisesti jäsentensä valtakunnallisena edunvalvojana ja yhteistyöelimenä.

Aikuislukiot ovat joustavia oppilaitoksia, jotka reagoivat nopeasti koulutustarpeiden muutoksiin. Niillä on tärkeä rooli syrjäytymisen ehkäisemisessä, elinikäisen oppimisen mahdollistamisessa ja erilaisten täydentävien koulutusten tarjoamisessa. Ne kehittävät räätälöityjä ratkaisuja monenlaisten erityisryhmien opiskelutarpeisiin. Tällaisia ryhmiä ovat muun muassa maahanmuuttajat ja vangit. Viimeaikaiset jatkuvat muutokset ja opiskelijoiden taustojen monimuotoisuus lisäävät työn vaativuutta aikuislukioissa.

AIO seuraa aikuislukioiden työkenttään liittyvien muutosten valmistelua ja päätöksentekoa ja tuo tarvittaessa esiin aikuislukio-opettajien näkemyksiä. AIO pyrkii siihen, että aikuislukioiden työn erityispiirteet otetaan huomioon työmäärän arvioinnissa ja palkkauksessa. AIO:n koulutustilaisuuksissa käsitellään ajankohtaista koulutuspolitiikkaa, ammattitaitoa edistäviä näkökulmia ja edunvalvontaa. Yhdistys auttaa opettajia verkostoitumaan, jakamaan osaamistaan ja tukemaan toisiaan muutospainissa.

YHTEISTYÖ MUIDEN JÄRJESTÖJEN JA YHTEISTYÖTAHOJEN KANSSA

AIO vaikuttaa Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n kautta. AIO on OAJ:n organisaatiossa pedagoginen opettajajärjestö, jolla on edustus OAJ:n aikuiskoulutustyöryhmässä ja joka vaikuttaa Pedagogisten opettajajärjestöjen edustajiston POE:n ja Aineopettajaliiton AOL:n kautta. Paikallistasolla yhteistyö opettajien ammattiyhdistysten kanssa on hyvin tärkeää. AIO tukee aikuislukioiden opettajien työn vaativuustekijöiden huomioonottamista paikallisissa neuvotteluissa kokoamalla ja jakamalla tietoa paikallisista käytännöistä ja paikallisista sopimuksista.

AIO vaikuttaa läheisessä yhteistyössä aikuiskoulutuksen eri toimijoiden kanssa. AIO osallistuu perustajajäsenenä Aikuislukoliiton (entinen Iltakoulujen liitto IKLO) toimintaan ja tekee yhteistyötä Aikuislukioiden Rehtorit ry:n (AiRe) kanssa. Lisäksi AIO toimii yhteistyössä muiden aikuiskoulutusjärjestöjen (AKOL, KoL) kanssa ja järjestää jäsenilleen seminaareja yhteistyössä eri toimijoiden ja hankkeiden kanssa.

AIO tekee yhteistyötä Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa ja ottaa kantaa esille nouseviin koulutuspoliittisiin asioihin. Lisäksi AIO vaikuttaa monipuolisesti koulutuksen rakenteita ja sisältöä koskevaan päätöksentekoon.

AIKUISLUKIOTYÖN AJANKOHTAISET HAASTEET

AIO pyrkii valvomaan aikuislukioiden etuja sekä opettajien työllisyyttä ja palkkausta. Yhdistys toimii yhdessä muiden aikuislukiojärjestöjen kanssa sen hyväksi, että aikuislukioiden tarjoamat vaihtoehdot ja aikuislukio-opiskelun omaleimaisuus ja erityistehtävä tunnettaisiin ja turvattaisiin vastaisuudessakin.

AIO on yhdessä Aikuislukoliiton ja AiRe:n kanssa laatinut aikuislukioiden visioasiakirjan, jonka kohdevuosi on 2020. Asiakirja Aikuislukiovisio 2020 löytyy Aikuislukoliiton kotisivulta. Visiossa on kartoitettu aikuislukioiden tulevaisuuden haasteita, kehittämislinjauksia ja toimenpide-ehtotuksia sekä

hahmoteltu kriittiset menestystekijät itsearvioinnin ja koulukohtaisen strategiatyöskentelyn pohjaksi. Visio toimii aikuislukioiden koulukohtaisen kehittämistyön pohjana, ja AIO seuraa tätä kehitystyötä yhdessä Aikuislukioliiton kanssa.

Eduskunta hyväksyi uuden lukiolain kesäkuussa 2018, ja laki tulee voimaan 1.8.2019. Uudistukset lukioasetukseen on valmisteltu keväällä 2018. Uuden asetuksen on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2019. Opetushallituksen luonnos lukion uusiksi opetussuunnitelman perusteiksi julkaistiin maaliskuussa 2019 ja lopullisen version on määrä valmistua marraskuussa 2019. Sen jälkeen alkaa paikallisten opetussuunnitelmien työstäminen, ja uusien opetussuunnitelmien mukainen opetus alkaa syksyllä 2021. Lukiouudistuksen rinnalla meneillään on hanke ylioppilastutkinnon kehittämiseksi. Uusi laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä hyväksyttiin 10.8.2018 ja tulee voimaan 1.8.2019.

AIO seuraa uudistusten etenemistä, osallistuu niihin liittyviin kuulemis- ja keskustelutilaisuuksiin sekä lausuntokierroksiin ja pyrkii näin vaikuttamaan siihen, että aikuislukioiden erityispiirteet otetaan huomioon laeissa, asetuksissa ja ylioppilastutkinnon kehittämisessä. Lisäksi tavoitteemme on järjestää jäsenillemme tukea ja verkostoitumismahdollisuuksia uudistuksen toteutumisvaiheessa esimerkiksi tulevassa lukion opetussuunnitelmatyössä.

AIO pyrkii yhdessä muiden aikuislukiojärjestöjen kanssa vaikuttamaan siihen, että aikuislukioita arvioidaan niille asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja niiden työn erityispiirteet huomioon ottaen. Tämä edellyttää aikuislukioille soveltuvien arvioinnin kriteerien ja menetelmien edelleen kehittämistä, jotta aikuislukioiden erityispiirteet huomioidaan esim. rahoitusratkaisuisissa ja jotta aikuislukiot voivat jatkaa työtään ja säilyttää omaleimaiset piirteensä.

AIO:n tavoite on, että maahanmuuttajaopetuksessa opiskelijoiden ohjaukseen ja tarvittavaan yhteistyöhön mm. kotoutumisesta vastaavien viranomaisten kanssa varataan riittävät resurssit ja maahanmuuttajaopetuksen vaatavuus tunnustetaan paikallistason TVA-neuvotteluissa. AIO:n mielestä

myös alle 25-vuotiaiden aikuislukio-opintojen taloudellista tukemista tulee edistää.

Ylioppilastutkinnon kokeita alettiin digitalisoida porrastetusti syksystä 2016 alkaen. Keväästä 2019 lähtien koko tutkinto on digitaalinen. AIO seuraa sähköisiä pedagogisia kokeiluja ja ylioppilastutkinnon uudistuksen etenemistä ja pyrkii tukemaan opettajien digitaalisen osaamisen kehittymistä ja tv:n käyttöä pedagogisena välineenä.

Lukiouudistuksen ja ylioppilastutkinnon kehittämisen ohella AIO seuraa myös aikuisten perusopetuksen kehittämistä ja uuden rakenteen vakiinnuttamista sekä pyrkii tukemaan aikuisten perusopetuksessa työskenteleviä opettajia.

Lisäksi seurataan muita toisen asteen koulutusta uudistavia hankkeita ja pyrkii tilanteen ja mahdollisuuksien mukaan pitämään yllä yhteistyötä ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön suuntaan.

TYÖOLOJEN JA PALKKAUS

Uudet opetusmuodot, kuten samanaikaisopetus, lisäävät aikuislukio-opettajan työn vaativuutta. Pirstaleinen työaika ja siirtymät monen opetuspuolelta välillä kuormittavat suurta osaa opettajista. Opiskelijoiden henkilökohtainen ohjaaminen erilaisin menetelmin ja erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrä opetusryhmissä on lisääntynyt. Opetusvelvollisuus ei kuvaa opettajan todellista työmäärää, eikä työpisteiden välisiä siirtoja oteta tuntiopettajien työmäärässä huomioon millään tavoin. Nämä asiat vaativat kipeästi korjausta. Monimuoto-opetus ja jatkuvasti lisääntyvä erityisjärjestely ja erityishuomota tarvitsevien ryhmien opetus edellyttävät työn vaativuuden mukaista palkkaa ja tavanomaisesta lukiotyöstä poikkeavien työolosuhteiden huomioimista.

AIO pohtii OAJ:n edunvalvontaosaston kanssa, miten aikuislukio-opettajien työaika- ja palkkausjärjestelmiä voitaisiin kehittää niin, että palkan perusteena olisi todellinen työmäärä, ja miten työn erityiset vaativuus- ja rasittavuustekijät pitäisi ottaa huomioon paikallisessa sopimisessa. OAJ:n edunvalvontaosaston kanssa jatketaan myös keskustelua verkko-opetuksen ja LUVAn palkanmaksusta, jotta opettajille maksettaisiin opetuksesta valtakunnallisesti yhteneväinen korvaus. Lisäksi AIO seuraa kilpailukykyopimuksen

toteuttamista kunnissa yhdessä OAJ:n edunvalvontaosaston kanssa.

JÄSENISTÖN KOULUTUS

Yhdistys järjestää kaudella 2020 - 2021 jäsenilleen yhden seminaarin. Koulutustilaisuuksien sisältöjen suunnittelussa otetaan huomioon osanottajilta saatu palaute ja jäsenistön toiveet sekä ajankohtaiset koulutuspoliittiset kysymykset ja tulevaisuuden haasteet. AIO:n omat koulutuspäivät ovat aikuislukioiden opettajien tärkein kohtaamispaikka ja juuri aikuislukioväelle kohdistettua omaa täydennyskoulutusta. AIO toivoo, että opettajat auttavat aktiivisella osallistumisellaan koulutuspäiviä onnistumaan ja että koulut tukevat opettajien laajaa osallistumista.

TIEDOTTAMINEN JA JÄSENHANKINTA

AIO ylläpitää kotisivua ja lähettää jäsenkirjeitä ja muita tiedotteita sähköpostitse yhteysopettajien välityksellä. Kotisivuja päivitetään jatkuvasti ja pyritään mahdollisimman joustavaan tiedottamiseen. Kotisivujen kautta AIO haluaa saavuttaa opettajat mahdollisimman laajasti. Jotta AIO voisi palvella jäseniään ja ajaa tehokkaasti heidän etujaan, sen on oltava selvillä myös paikallisella tasolla tehdyistä, aikuislukioita koskevista erilaisista ratkaisuista.

Toimintakauden yhtenä tavoitteena on edelleen parantaa tiedonkulkua kentältä AIO:n hallitukselle sekä eri kouluissa toimivien jäsenten välillä. Koulujen yhteysopettajat ovat järjestömme hyvän toiminnan kannalta avainhenkilöitä, joten yhteistyötä heidän kanssaan pyritään kehittämään. AIO:n tavoitteena on saada opettajat mahdollisimman laajalti kiinnostumaan verkostoitumisesta ja vertaistuen mahdollisuuksista ja liittymään AIO:n jäseneksi. AIO:n kautta opettajat voivat vaikuttaa aikuislukioita koskevaan päätöksentekoon. Jäsenhankintaa tehostetaan lisäämällä eri tavoin aikuislukioiden opettajien tietämystä omasta järjestöstään ja tuottamalla yhteysopettajien työtä tukevaa tiedotusaineistoa. Verkkosivuja kehitetään edelleen palvelemaan jäsenistöä, esimerkiksi kyselyjen, sähköisen ilmoittautumisen ja palautteen antamisen

välineenä. AIO seuraa myös aikuislukioiden toimintaan liittyviä vuorovaikutteisia sähköisiä foorumeita.